

z dnia 28 listopada 2013 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2013-2015

Na podstawie art.18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz.U. z 2013 r. poz. 594, poz. 645) oraz art. 176 pkt 1, art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r. poz. 135, poz. 154, poz. 866) Rada Miejska w Ozorkowie uchwała, co następuje:

§ 1. Uchwała się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2013-2015, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wysokość środków finansowych przeznaczonych na realizację zadań objętych niniejszym Programem określą uchwały budżetowe.

§ 3. Roczne sprawozdanie z realizacji zadania w zakresie wspierania rodziny oraz potrzeby związane z realizacją tych zadań przedstawia Radzie Miejskiej w Ozorkowie Burmistrz Miasta Ozorków w terminie do dnia 31 marca każdego roku.

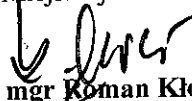
§ 4. Traci moc uchwała nr XLVI/383/13 Rady Miejskiej w Ozorkowie z dnia 26 września 2013 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2013-2015.

§ 5. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Ozorków.

§ 6. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Ozorkowie

mgr Roman Kłopotcki

Załącznik do Uchwały Nr XLVIII/400/13
Rady Miejskiej w Ozorkowie
z dnia 28 listopada 2013 r.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2013-2015

I. Wstęp

Miasto Ozorków zajmuje powierzchnię 15,47 km². Miasto położone jest na wysokości 122 – 156 m n.p.m. nad rzeką Bzurą, będącą lewobrzeżnym dopływem rzeki Wisły. Miasto Ozorków obecnie zamieszkuje 19987 osób, w tym 10734 kobiety, 9253 mężczyzn (dane USC Ozorków, stan na dzień 17.12.2012 r.). Głównymi zaletami Miasta jest położenie w centralnej Polsce, w województwie łódzkim. Miasto wchodzi w skład Łódzkiej Aglomeracji Miejskiej, odległość od Łodzi wynosi zaledwie ok. 25 km. Odległość pomiędzy Ozorkowem a stolicą Polski – Warszawą wynosi ok. 135 km. Gmina Miasta Ozorków jest jedną z dziewięciu gmin powiatu zgierskiego, który pod względem liczby ludności jest największym powiatem województwa łódzkiego. Miasto posiada bardzo dobre połączenia komunikacyjne z Łodzią. Są to połączenia: kolejowe, autobusowe i tramwajowe. Położenie Ozorkowa w bliskiej odległości z Łodzią daje możliwość wykorzystania potencjału gospodarczego, naukowego i oferty kulturalnej tego miasta. Aktywny udział w przemianach gospodarczych miasta biorą małe i średnie przedsiębiorstwa. To one dają zatrudnienie coraz większej liczbie mieszkańców i pobudzają rozwój lokalnej przedsiębiorczości. Ozorków jest trzecim miastem powiatu zgierskiego pod względem liczby ludności oraz 217 w kraju. Liczba ludności Ozorkowa, tak jak większości małych miast, ulega systematycznemu zmniejszeniu. Jest to spowodowane migracją ludności w wieku produkcyjnym do większych ośrodków miejskich lub za granicę kraju. Spowodowane jest to głównie względami ekonomicznymi.

II. Wprowadzenie

Rodzina to najważniejsza komórka społeczna dla rozwoju i funkcjonowania dziecka, to najlepsze naturalne środowisko, w którym dziecko otoczone jest opieką i ma możliwość zaspakajania swoich potrzeb. Rodzina oddziałuje na dziecko w sposób świadomy i nieświadomy przekazując mu system wartości, tradycje, ukierunkowuje jego przyszłą aktywność. Dokonujące się zmiany w życiu społecznym i gospodarczym niosą za sobą wiele skutków pozytywnych, ale pogłębiają też wiele zjawisk negatywnych takich jak: bezrobocie, uzależnienia, przemoc, przestępczość, które przyczyniają się do rozpadu rodziny.

Z chwilą pojawienia się w rodzinie w/w dysfunkcji, zarówno rodzina jak i dziecko ma prawo do wsparcia i pomocy ze strony państwa poprzez odpowiednie instytucje.

Działania instytucji i służb zobligowanych do pracy na rzecz dobra rodziny i dziecka, powinny być zintegrowane, ponieważ problemy występujące w rodzinie są złożone i wymagają współpracy interdyscyplinarnej.

W momencie, gdy system rodziny nie działa poprawnie istnieje duże zagrożenie, iż proces rozwoju młodej osobowości znacznie przebiegać nieprawidłowo. Jeszcze kilkanaście lat temu wszelkie przejawy patologizacji rodziny odbywały się w przysłowiowych „czterech ścianach”. Problemy często występujące w rodzinie mają charakter złożony i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań.

Organizując różnorodne formy wsparcia na rzecz rodziny problemowej, należy doceniać i konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka. Zamiast zastępować i wyręczać rodzinę w wypełnianiu jej roli, należy ją przede wszystkim wspierać i wspomagać, aby przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie. Należy budować system wspierania rodzin biologicznych oraz rozwijać rodzinne formy opieki zastępczej. W przypadku niezapewnienia opieki i wychowania dziecka w rodzinie biologicznej, powiat organizuje pieczę zastępczą w formie rodzinnej lub instytucjonalnej. Wówczas w myśl ustawy o wsparciu rodziny i pieczy zastępczej Gmina ponosi częściowe wydatki związane z umieszczeniem dziecka w formach pieczy zastępczej.

Jednostką organizacyjną wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej w Gminie Miasto Ozorków jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ozorkowie wykonujący zadania w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Rodziny, w których istnieje problem rozpadu i odebrania dzieci winny być otoczone szczególną troską. 3-letni gminny program wspierania rodziny ma za zadanie dać praktyczne wytyczne do realizacji działań mających za zadanie ochronę rodziny.

Podstawowym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2013-2015 jest utworzenie spójnego systemu wsparcia rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w celu przywrócenia im zdolności do wypełniania tych funkcji, poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowywaniu dzieci.

Niniejszy Program będzie pozwalał na podjęcie działań pomocowych wobec konkretnej rodziny w momencie kiedy jest jeszcze szansa na jej wzmocnienie i zatrzymanie jej rozpadu. Służyć będą rodzinie w kryzysie na każdym jej etapie. Istotne w programie jest to, że zakłada on szereg działań możliwych do realizacji na tym gruncie działań.

III. Podstawa prawna

Zadania przyjęte do realizacji w ramach Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2013-2015 są spójne z kierunkami działań przyjętymi w szczególności w następujących aktach prawnych:

1. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r. poz. 135 z późn. zm.) - zwana dalej ustawą,
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r. poz. 182, z późn. zm.),
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180 poz. 1493, z późn. zm.),
4. Uchwała Nr LXXIII/669/10 Rady Miejskiej w Ozorkowie z dnia 28 października 2010 roku w sprawie uchwalenia „Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Miasto Ozorków na lata 2010-2014”,
5. Uchwała Nr LXVI/632/10 Rady Miejskiej w Ozorkowie z dnia 24 czerwca 2010 roku w sprawie przyjęcia „Gminnego Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Miasto Ozorków na lata 2010-2014”,
6. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity: Dz.U. z 2012 r. poz. 1356, z późn. zm.),
7. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity: Dz. U. z 2012 r. poz. 124, z późn.zm.),
8. Uchwała Nr XX/169/12 Rady Miejskiej w Ozorkowie z dnia 26 stycznia 2012 roku w sprawie przyjęcia „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasto Ozorków na lata 2012 – 2017”,
9. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tekst jednolity: Dz. U. z 2010 r. Nr 234 poz.1536).

IV. Adresaci

Adesatami Programu są dzieci i rodziny z terenu Gminy Miasto Ozorków, a w szczególności rodziny przeżywające trudności w sferze opiekuńczo - wychowawczej, w których wychowują się dzieci oraz rodziny, których dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej lub istnieje zagrożenie umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej. Dysfunkcje rodziny, spowodowane w głównej mierze uzależnieniami, przyczyniają się do powstawania znacznych strat rozwojowych dzieci żyjących w tych rodzinach. Niewydolność rodziców zaburza zaspokajanie podstawowych potrzeb rozwojowych dziecka, prowadzi m. in. do niepowodzeń szkolnych oraz izolacji społecznej. Rodzina, jako naturalne środowisko rozwoju dziecka przeżywająca trudności wychowawcze wymaga wsparcia dla dobra wszystkich członków rodziny.

V. Zasoby

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, które nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Instytucja ta wspiera osoby

i rodziny w wysiłkach zmierzających do życiowego usamodzielnienia, zaspokojenia niezbędnych potrzeb, integracji ze środowiskiem i umożliwiania im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Na terenie Miasta Ozorków pomoc społeczną rodzinie i dziecku świadczy **Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ozorkowie**. Jednostka ta realizuje zadania wynikające m.in. takich aktów prawnych jak: wspomniana wyżej ustawa o pomocy społecznej, ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawa o świadczeniach rodzinnych, ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów i innych.

Inne instytucje i organizacje realizujące zadania mieszczące się w zakresie wspierania rodziny to: Urząd Miejski w Ozorkowie, PCPR, sąd, policja, kuratorium, prokuratura, PUP, ZUS, KRUS, Zespół Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności, placówki oświatowe, placówki służby zdrowia, PCK, Ozorkowska Spółdzielnia Mieszkaniowa, OPS, Stowarzyszenie MONAR-MARKOT, Stowarzyszenie „Pomocna dłoń” w Zgierzu, RCPS w Łodzi, WUP w Łodzi i inne.

Przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Ozorkowie działa **Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie** na mocy przepisów zawartych w Ustawie z dnia 10 czerwca 2010 roku o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw.

Zespół Interdyscyplinarny w Ozorkowie został powołany Zarządzeniem Nr 130/10 Burmistrza Miasta Ozorkowa z dnia 16 grudnia 2010 r., w skład zespołu wchodzi przedstawiciele:

- Policji,
- Poradni Leczenia Uzależnień Miejskiej Przychodni Zdrowia,
- Gimnazjum Nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi,
- Ośrodka Pomocy „Wzajemnie Potrzebni” Stowarzyszenia MONAR - MARKOT,
- Zespołu Szkół Zawodowych,
- Sądu Rejonowego w Zgierzu.

Zespół realizuje działania określone w uchwałach:

- Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Gminie Miasto Ozorków na lata 2010-2014,
- Gminnym Systemie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Miasto Ozorków na lata 2010 – 2014.

Zadania realizowane na terenie Gminy Miasto Ozorków wynikające z powyższych uchwał:

- 1) Udzielanie profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy oraz oddziaływania na sprawców przemocy.
- 2) Realizacja programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie (Realizacja systemu Niebieskiej Karty)
- 3) Prowadzenie działalności profilaktycznej i edukacyjnej na temat przemocy
- 4) Podnoszenie poziomu świadomości i wrażliwości społecznej na zjawisko przemocy w rodzinie.

Przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Ozorkowie działa **światlica terapeutyczna**. Światlica jest miejscem działań edukacyjno - profilaktycznych, kompensacyjnych i terapeutycznych dla dzieci w wieku 7 – 18 lat. Stwarza warunki do ujawniania pozytywnych cech charakteru oraz stymuluje rozwój psychospołeczny i psychofizyczny swoich wychowanków. Główne zadania Światlicy Terapeutycznej to wyrównywanie szans edukacyjnych oraz braków szkolnych, wzmacnianie uzdolnień plastycznych, zajęcia kulturalne, zajęcia terapeutyczne, grupy warsztatowe, spotkania z rodzicami, porady indywidualne, konsultacje z pedagogami i kuratorem sądowym. Światlica działa na terenie Gimnazjum Nr 1 z OI im. Jana Pawła II od dnia 2 stycznia 2012 r.

Do placówki zgłaszają się dzieci z rodzin alkoholowych, bezrobotnych lub niewydolnych wychowawczo za zgodą lub na prośbę rodziców. Dzieci kierowane są również przez pedagogów szkolnych, wychowawców oraz kuratora sądowego.

Punkt konsultacyjny działa na zlecenie MOPS w Ozorkowie, jest w czynny raz w tygodniu przez 2 godziny (obecnie we czwartki od godziny 16-18). Jego siedziba to Światlica Socjoterapeutyczna w budynku Gimnazjum Nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi w Ozorkowie.

Formy pomocy:

- rozmowa indywidualna – informacyjno – edukacyjna (przedstawienie mechanizmów problemu, wskazanie możliwości uzyskania dalszej pomocy, miejsc, w których pomoc jest udzielana),
- rozmowy indywidualne o charakterze wspierającym
- terapia rodzinna prowadzona w systemie systemowym w przypadku dwóch rodzin
- przygotowywanie stosownych dokumentów i pism urzędowych adekwatnych do zgłaszanego problemu
- stała współpraca z innymi podmiotami zajmującymi się na danym terenie rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

Jednostki organizacyjne Gminy Miasto Ozorków oraz inne podmioty działające na jej terenie:

Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Ozorkowie jest gminną jednostką organizacyjną, powołaną w celu zaspokajania potrzeb wspólnoty gminy w zakresie kultury fizycznej, sportu i rekreacji wśród dzieci i młodzieży. Udostępnia swoje obiekty sportowe, przez co stwarza łatwiejszy dostęp do oferty sportowo-rekreacyjnej dla dzieci i młodzieży. Do bazy sportowo-rekreacyjnej MOSiR należy:

- Hala Sportowa, znajdująca się przy ul. Traugutta 2,
- Zalew Miejski, zlokalizowany przy ul. Wiejskiej,
- Boisko Sportowe, przy ul. Leśnej,
- Boisko Sportowe, przy ul. Łęczyckiej.

Miejska Kryta Pływalnia „WODNIK”, która ma charakter wielofunkcyjnego obiektu sportowo – rekreacyjnego i oferuje szeroką ofertę dla wszystkich mieszkańców Ozorkowa. Obiekt ten posiada basen sportowy o wymiarach 25x15m, jacuzzi, zjeżdżalnię, sauny (fińską, parową i na podczerwień), siłownię i solarium.

Życie kulturalne Miasta koncentruje się wokół takich placówek jak: Miejski Ośrodek Kultury ul. Wyszyńskiego 43a, Miejska Biblioteka Publiczna im. K.K. Baczyńskiego ul. Listopadowa 6b oraz Młodzieżowy Dom Kultury ul. Listopadowa 6b. Życie kulturalne miasta aktywnie współtworzy Izba Historii Miasta Ozorkowa ul. Wigury 14.

Miejski Ośrodek Kultury w Ozorkowie to instytucja kultury, dla której organem prowadzącym jest Gmina Miasto Ozorków. Placówka ta proponuje atrakcyjną ofertę dla młodych ozorkowian. W ramach proponowanych zajęć można rozwijać swoje zdolności taneczne, muzyczne i plastyczne. Miejski Ośrodek Kultury proponuje bogaty wachlarz zajęć w których młodzi ozorkowianie mogą zdobywać umiejętności z różnych technik tanecznych m.in. jazz, modern jazz, disco dance, hip - hop, taniec klasyczny. W zajęciach mogą uczestniczyć dzieci i młodzież. Przy Miejskim Ośrodku Kultury od wielu lat aktywnie działają zespoły folklorystyczne oraz Klub Artysty Amatora. Młodzi ludzie mogą również uczestniczyć w zajęciach z nauki gry na instrumentach oraz nauki śpiewu i emisji głosu. Prowadzone są także warsztaty twórcze podczas których odbywają się zajęcia plastyczne, których działalność polega na inspirującym rozwijaniu postawy twórczej oraz badawczym nastawieniu do świata i zjawisk w nim zachodzących.

Ciekawą ofertę skierowaną do młodzieży i dorosłych przygotowuje również Izba Historii Miasta Ozorkowa działająca w strukturach Miejskiego Ośrodka Kultury w Ozorkowie. Celem Izby jest upowszechnianie podstawowych wartości historii, nauki i kultury, kształtowaniem wrażliwości poznawczej i estetycznej oraz umożliwieniem kontaktu ze zbiorami. Realizowane są tam również programy edukacyjne i zdarzenia muzealne, w tym wystawy tematyczne, a także inne formy działania, dzięki którym miejsce to przyciąga zwiedzających i czyni z nich stałych odbiorców oferty.

Jednostką organizacyjną Miasta o charakterze instytucji kultury jest również Miejska Biblioteka Publiczna im. K. K. Baczyńskiego znajdującej się przy ul. Listopadowej 6b. posiadająca na terenie miasta 2 filie. Filia Nr 1 dla Dorosłych ul. Mielczarskiego 17 i Filia Nr 2 dla Dzieci i Młodzieży ul. Mielczarskiego 17. Do dyspozycji swoich czytelników Biblioteka posiada ponad 59 tysięcy książek. Poza popularyzacją czytelnictwa biblioteka organizuje szereg wystaw, spotkań, wieczorów poetycko-muzycznych i konkursów. W 2010r. w ramach Programu Ministra Kultury realizowała projekt „Dogadajmy się, czyli porozmawiajmy kulturalnie”. W 2011 roku przy wsparciu sponsorów Miejska Biblioteka Publiczna w Ozorkowie wydała w nakładzie 1000 egz. książkę „Architektoniczne walory OZORKOWA”.

W zakresie realizowanych zadań Wydział Kultury i Promocji Urzędu Miejskiego w Ozorkowie zajmuje się organizacją imprez cyklicznych i okolicznościowych, zarówno plenerowych jak i w placówkach podległych miastu. Niniejsze imprezy pozwalają na atrakcyjne i korzystne zagospodarowanie czasu wolnego dzieciom, oraz młodym ludziom w Ozorkowie.

Rozszerzeniem oferty zajęć pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży ozorkowskiej zajmuje się Młodzieżowy Dom Kultury w Ozorkowie, dla którego organem prowadzącym od stycznia 2013 r. jest Gmina Miasto Ozorków. Prowadzi on zajęcia stałe dla najmłodszych, zajęcia wokalne oraz plastyczne dla dzieci i młodzieży. Dzieci i młodzież uzdolniona aktorsko może realizować swoje pasje w grupach teatralnych oraz recytatorskich. Ponadto MDK proponuje naukę gry na keyboardzie, gitarze akustycznej, koło rowerowe, turystyczne, gier i zabaw logicznych oraz warsztaty psychologiczne. Młodzież ma również możliwość uczęszczania do pracowni informatycznej. W pracowni choreograficznej Młodzieżowego Domu Kultury dzieci i młodzież mogą zdobywać umiejętności taneczne w zajęciach z tańca towarzyskiego, narodowego, estradowego, współczesnego, tanga argentyńskiego oraz elementów rytmiki.

Zapewnienie wysokiej jakości kształcenia na poziomie podstawowym, gimnazjalnym i ponadgimnazjalnym to fundament odnoszenia sukcesów w dorosłym życiu. Miasto realizuje zadania oświatowe, w następujących placówkach:

- Przedszkole Miejskie Nr 1 w Ozorkowie ul. Wigury 7a
- Przedszkole Miejskie Nr 2 w Ozorkowie ul. Kościuszki 27
- Przedszkole Miejskie Nr 3 w Ozorkowie ul. Zgierska 15a
- Przedszkole Miejskie Nr 4 w Ozorkowie ul. Lotnicza 3
- Przedszkole Miejskie Nr 5 w Ozorkowie ul. Obrońców Westerplatte 1a
- Szkoła Podstawowa Nr 4 z Oddziałami Integracyjnymi ul. Średnia 30
- Szkoła Podstawowa Nr 5 z Oddziałami Integracyjnymi w Ozorkowie
Klasy IV –VI ul. Cegielniana 25, klasy I - III ul. Konarskiego 2
- Gimnazjum Nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi w Ozorkowie ul. Lotnicza 1.

Osiągnięcia ucznia uzależnione są nie tylko od jego predyspozycji, ale także od wsparcia, jakie otrzymuje w rodzinnym domu. Ze względu na istniejące różnice szkoła ma obowiązek indywidualizacji nauczania z uwzględnieniem predyspozycji, możliwości i dysfunkcji uczniów.

Żłobek Samorządowy, z siedzibą przy ul. Lotniczej 3 działa od dnia 1 września 2011r. na mocy ustawy z 4 lutego 2011 o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. Nr 45, poz. 235 z późn. zm.). Sprawuje opiekę nad dziećmi wieku do lat 3 przez zaspokajanie ich potrzeb opiekuńczych, wychowawczych oraz edukacyjnych w czasie pracy rodziców. Dysponuje 40 miejscami i udziela świadczeń obejmujących swym zakresem działania opiekuńcze, w tym opiekę wychowawczą oraz edukacyjną, zapewnienie odpowiedniego wyżywienia i warunków wypoczynku oraz działania profilaktyczne.

Organizacje pozarządowe współpracujące z Gminą Miasto Ozorków w realizacji zadań własnych gminy w obszarze polityki społecznej:

- Ośrodek Pomocy "Wzajemnie Potrzebni" MONAR – MARKOT w Ozorkowie ul. Żwirki 1a,
- Polskie Stowarzyszenie Ludzi Cierpiących na Padaczkę - Oddział Łódzki w Ozorkowie ul. Kościuszki 31, ul. Sikorskiego 30/62,
- Poradnia Profilaktyki i Terapii Uzależnień MONAR w Łodzi ul. Tuszyńska 106, 93-305 Łódź,
- Klub Abstynentów "AKWARIUM" w Ozorkowie ul. Stypułkowskiego 1,
- Stowarzyszenie Abstynentów „Ulga w cierpieniu" w Ozorkowie, Adamówek 1,
- Polski Czerwony Krzyż Zarząd Rejonowy w Ozorkowie ul. Listopadowa 9a,
- Polski Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów w Ozorkowie, ul. Wyszyńskiego 1,
- Stowarzyszenie „Razem po zdrowie" w Ozorkowie, ul Listopadowa 9a,

- Liga Kobiet Polskich Koło w Ozorkowie,
- Kluby oraz stowarzyszenia sportowe wzbogacają ofertę spędzania czasu wolnego dla dzieci, młodzieży oraz dorosłych, w obszarze: piłki siatkowej, piłki nożnej, pływania, karate, strzelectwa, brydża, szermierki.

V. Organizacja wspierania rodziny

Obowiązek wspierania rodziny oraz organizacja pieczy zastępczej w zakresie ustalonym ustawą spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej.

Ustawa określa podział kompetencji w tym działań i zadań pomiędzy samorządami, który przedstawia się następująco:

GMINA	POWIAT	SAMORZĄD WOJEWÓDZKI
Profilaktyka- wspieranie rodziny	Pieczą zastępczą rodzinną i instytucjonalną	Ośrodek adopcyjny
Asystent rodzinny	Usamodzielnienie pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej	Regionalna placówka opiekuńczo terapeutyczna
Placówki wsparcia dziennego	Rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka, rodziny pomocowe.	Interwencyjny ośrodek preadopcyjny
Rodziny wspierające	Szkolenia dla rodzin zastępczych i dyrektora placówek pieczy instytucjonalnej	Programy dotyczące wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej tj. integralna część strategii rozwoju województwa.
Współpraca z podmiotami lub instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny	Placówki opiekuńczo-wychowawcze oraz wsparcia dziennego o zasięgu ponadregionalnym	
Realizacja zadań zleconych z zakresu administracji rządowej zgodnie z wytycznymi wskazanymi przez wojewodę	Organizator rodzinnej pieczy zastępczej	
	Centra administracji do obsługi placówek opiekuńczo-wychowawczych	
	Realizacja zadań zleconych z zakresu administracji rządowej zgodnie z wytycznymi wskazanymi przez wojewodę	

Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego. Zgodnie z ustawą, wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych to zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji. Rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych zapewnia się wsparcie polegające w szczególności na:

- analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
- wzmocnieniu roli i funkcji rodziny;
- rozwijaniu umiejętności opiekuńczo - wychowawczych rodziny;
- podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
- pomocy w integracji rodziny;
- przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
- dążeniu do reintegracji rodziny.

Nowym zadaniem ustawowym dla gminy jest wprowadzenie **asystenta rodzinnego** do bezpośredniej pracy z rodziną. Asystent rodziny zajmuje się, niezależnie od pracowników socjalnych, wyłącznie pomocą i pracą z rodziną. Celem pracy asystenta jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi jej wychowywanie dzieci. Jego głównym zadaniem jest niedopuszczenie do

oddzielenia dzieci od rodziny oraz podjęcie działań zmierzających do zażegnania kryzysu w rodzinie. Elastyczny i nienormowany czas pracy asystenta rodzinnego służyć ma realnym potrzebom i rytmowi życia rodziny.

Role asystenta rodziny nie jest powielanie pracy pracownika socjalnego, którego zadanie polega między innymi na systematycznym monitorowaniu środowisk zagrożonych wykluczeniem i udzielanie im odpowiedniego wsparcia. Asystent rodziny kierowany będzie do pracy tylko z tymi rodzinami, w których sytuacja dziecka małoletniego wymaga wsparcia zewnętrznego. Potrzeba jego zatrudnienia ustanie wraz z osiągnięciem przez rodzinę umiejętności samodzielnego, prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo - wychowawczych.

Zgodnie z art. 39 ust. 1 i art. 93 ust. 1 Ustawy przewiduje się następujące formy pieczy zastępczej:

art.39 ust. 1

1. Rodzinna piecza zastępcza

1) Rodzina zastępcza:

- spokrewniona,
- niezawodowa,
- zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna;

2) rodzinny dom dziecka.

Art.93. 1. Instytucjonalna piecza zastępcza jest sprawowana w formie:

- 1) placówki opiekuńczo-wychowawczej;
- 2) regionalnej placówki opiekuńczo – terapeutycznej;
- 3) interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nowym zadaniem własnym gminy jest **współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej**. W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 1) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 2) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 3) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Dotychczas ustawowo koordynacja działań w związku z pieczą zastępczą realizowana jest przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zgierzu. Na podstawie danych z PCPR, w rodzinach zastępczych przebywa 46 dzieci z miasta Ozorków.

Tabela. Liczba rodzin zastępczych oraz dzieci umieszczonych w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej - placówkach opiekuńczo - wychowawczych.

Rok	Liczba dzieci Rodzina piecza zastępcza	Liczba dzieci instytucjonalna piecza zastępcza
2012	7	3
2013	3	3

W roku 2013 otworzono w Ozorkowie placówkę Opiekuńczo-wychowawczą typu rodzinnego prowadzoną przez Fundację „Happy Kids”.

VI. Diagnoza

Diagnoza do Programu została dokonana w oparciu o dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ozorkowie za rok 2011- 2012.

Tabela. Przyczyny wsparcia i nasilenie trudnych sytuacji życiowych rodzin.

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ	Liczba rodzin ogółem	Liczba osób w rodzinach
1	2	3
Ubóstwo	612	1281
Potrzeba ochrony macierzyństwa	45	212
W tym: Wielodzietność	25	147
Bezrobocie	618	1589
Niepełnosprawność	254	460
Długotrwała lub ciężka choroba	313	562
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – ogółem	179	581
W tym:		
Rodziny niepełne	153	443
Rodziny wielodzietne	27	153
Przemoc w rodzinie	4	17
Alkoholizm	89	169
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	10	24

Z powyższych danych wynika, że najczęściej z pomocy korzystały rodziny z powodu ubóstwa, bezrobocia, długotrwałej choroby i niepełnosprawności. Zdarza się też często, że w jednej rodzinie występuje kilka powodów trudnej sytuacji np. bezrobocie, alkoholizm, długotrwała choroba, niepełnosprawność oraz bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych. Systematycznie wzrasta liczba osób korzystających z pomocy ze względu na bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w rodzinach wielodzietnych. Niepokojący jest wciąż rosnący wskaźnik bezrobocia mimo podejmowanych działań zwalczających to zjawisko.

Na ogólną liczbę 1002 rodzin korzystających z pomocy w 2012 r. - 179 rodzin stanowiły rodziny dotknięte bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Jest to spadek o 23 rodziny w porównaniu do roku 2011.

Wzrosła natomiast bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego w rodzinach wielodzietnych o 28 osób w rodzinie: 125 osób w 2011 roku do 153 osób w rodzinie wielodzietnej w 2013 r. Jak wynika z danych statystycznych wzrosła potrzeba ochrony macierzyństwa w rodzinach wielodzietnych o 16 osób (liczba osób w rodzinie ze 131 w 2011 roku do 147 osób w rodzinie wielodzietnej w 2012 roku).

Tabela. Struktura rodzin objętych pomocą społeczną w latach 2011-2012

Wyszczególnienie	2012 rok		2011 rok	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Rodziny ogółem w tym:	1002	2 264	1 077	2 355
o liczbie osób 1	436	436	474	474
o liczbie osób 2	189	378	216	432
o liczbie osób 3	174	522	192	576
o liczbie osób 4	141	564	129	516
o liczbie osób 5	46	230	48	240
o liczbie osób 6 i więcej	16	134	18	117
W tym rodziny z dziećmi ogółem	489	1 642	513	1 693
o liczbie dzieci 1	222	550	243	605
o liczbie dzieci 2	185	674	189	677
o liczbie dzieci 3	58	271	57	266
o liczbie dzieci 4	17	96	17	94
o liczbie dzieci 5	4	27	5	34
o liczbie dzieci 6	3	24	1	8

o liczbie dzieci 7 i więcej	0	0	1	9
Rodziny niepełne ogółem;	220	592	245	664
o liczbie dzieci 1	117	236	130	266
o liczbie dzieci 2	77	243	83	256
o liczbie dzieci 3	18	72	23	96
o liczbie dzieci 4 i więcej	8	41	9	46

Czynniki te mają wpływ na pauperyzację społeczeństwa. Z pomocy korzystały zarówno osoby prowadzące gospodarstwa jednoosobowe, jak również rodziny i osoby samotne wychowujące dzieci.

Wśród form pomocy skierowanej do rodzin z dziećmi możemy wymienić realizację programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Tabela Formy pomocy finansowane zarówno z budżetu państwa oraz budżetu gminy MOPS

Wyszczególnienie	Koszt programu ogółem	Środki własne gminy	Dotacja
2011 rok	888 274	352 064	536 210
2012 rok	623 752	246 601	369 901

Tabela. Pomoc rzeczowa i finansowa w ramach Programu w roku 2012

Wyszczególnienie	Osoby ogółem	Dzieci do 7 roku życia	Uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej	Pozostałe osoby na podst. Art.7 ustawy o pomocy społecznej
Liczba osób objętych programem w tym;	1778	273	364	1 148
liczba osób korzystających z posiłku	598	115	307	176
koszt posiłków w zł	259 618	41 945	126 322	91 351
z tego środki własne	69 295	17 880	28 055	23 360
dotacja	190 323	24 065	98 267	67 991
koszt 1 posiłku	3,67	3,89	3,08	4,80

Kolejnym elementem systemu wspierania rodziny jest system stypendialny dla uczniów oraz system świadczeń rodzinnych.

Tabela. Skala udzielonej pomocy w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Ozorkowie od września do grudnia 2012 roku.

Pomoc materialna dla uczniów	Ogółem (zł)	Dotacja z budżetu państwa (80%) (zł)	Środki finansowe Gminy Miasto Ozorków (20%) (zł)
Dział 854 Edukacyjna opieka wychowawcza Rozdział 85415 Pomoc materialna dla uczniów			
Plan (100%)	178 115,00	142 492,00	35 623,00
Przyznano (wydano i rozliczono 232 decyzje administracyjne o przyznaniu pomocy materialnej o charakterze socjalnym)	132 679,02	106 143,22	26 535,80
Wykorzystano	131 420,60	105 136,48	26 284,12
Pozostało (przyznano – wykorzystano)	1258,42	1006,74	251,68
% środków wykorzystanych (wykorzystano/przyznano)			99,05%
W tym:			
Stypendia szkolne Dział 854 Edukacyjna opieka wychowawcza Rozdział 85415 Pomoc materialna dla uczniów § 3240 stypendia szkolne			
Plan (95%)	169 209,25	135 367,40	33 841,85
Przyznano (wydano i rozliczono 211 decyzji administracyjnych o przyznaniu pomocy materialnej o charakterze socjalnym w formie stypendium szkolnego)	124 034,02	99 227,22	24 806,80
Wykorzystano	122 793,81	98 235,05	24 558,76

Pozostało (przyznano – wydatki)	1240,21	992,17	248,04
% środków wykorzystanych (wykorzystano/przyznano)			99,00%
Zasiłki szkolne Dział 854 Edukacyjna opieka wychowawcza Rozdział 85415 Pomoc materialna dla uczniów § 3260 zasiłki szkolne			
Plan (5%)	8905,75	7124,60	1781,15
Przyznano (wydano i rozliczono 21 decyzji administracyjnych o przyznaniu pomocy materialnej o charakterze socjalnym w formie zasiłku szkolnego)	8645,00	6916,00	1729,00
Wykorzystano	8626,79	6901,43	1725,36
Pozostało (przyznano – wydatki)	18,21	14,57	3,64
% środków wykorzystanych (wykorzystano/przyznano)			99,79%

Tabela. Wydatki na świadczenia rodzinne w zestawieniu za lata 2011 i 2012

Lp.	Świadczenie	Liczba osób		Ilość świadczeń 2012	Wartość wypłaconych świadczeń - 2012
		2012r.	2011r.		
1.	Zasiłek rodzinny, z tego:	1175	1175	12 988	1 127 051
	zasiłek rodzinny na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku	x	x	3 841	267 093
	zasiłek rodzinny na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia	x	x	8 130	757 725
	zasiłek na dziecko w wieku powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia	x	x	1 017	102 233
2.	Dodatek do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	41	62	390	138 117
	Dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka	59	-	59	59 000
	Dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka	84	106	943	165 350
	Dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka	53	77	536	40 520
	Dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	764	824	764	76 400
	Dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	57	78	620	31 720
	Wychowanie dziecka w rodzinie wielodzietnej	123	130	1 404	112 320
3.	Zasiłek pielęgnacyjny	349	344	4 192	641 376

4.	Świadczenia pielęgnacyjne	67	61	798	412 603
5.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	191	269	191	191 000
6.	Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	239	147	2 868	991 197

Tabela. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego wypłacane w roku 2012

Wyszczególnienie	Kwota w zł	Liczba wypłaconych świadczeń
Wypłacone świadczenia z funduszu alimentacyjnego, z tego na osobę uprawnioną w wieku:	991 197	2 868
0-17 lat	829 250	2 367
18-24 lat	161 947	501
25 lat i więcej	0	0

W 2012 roku świadczenia z funduszu alimentacyjnego pobierało **163** rodziny (2011- 147 rodzin) z tego:

- z 1 osobą uprawnioną – 86 rodzin
- z 2 osobami uprawnionymi – 50 rodzin
- z 3 osobami uprawnionymi – 11 rodzin
- z 4 i więcej osobami uprawnionymi – 5 rodzin.

A oto jak przedstawia się liczba osób uprawnionych otrzymujących świadczenia – 246 osoby z tego w wysokości:

- do 100zł – 1 osoba
- od 100,01- do 200zł – 29 osób
- od 200,01- do 300zł – 90 osób
- od 300,01- do 400zł – 66 osób
- od 400,01- do 500zł – 60 osób.

Liczba dłużników alimentacyjnych w gminie w 2012 roku – 303 osoby. W stosunku do 2011 roku - 268 osób nastąpił wzrost o 35 osób.

Najczęściej udzielaną formą wsparcia była praca socjalna wykonywana w MOPS przez 10 pracowników socjalnych. Jest to działalność ukierunkowana na pomoc osobom i rodzinom w odzyskiwaniu i wzmacnianiu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie realizowana poprzez pobudzanie społecznej aktywności w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych. Pracą socjalną zajmują się bezpośrednio pracownicy socjalni. Przeprowadzają oni wywiady środowiskowe umożliwiające diagnozę sytuacji osób lub rodzin, a następnie przygotowują plany pomocy, zawierają kontrakty socjalne, monitorują efekty.

Do działań podejmowanych przez pracowników socjalnych w MOPS w Ozorkowie należą między innymi:

- dokonywanie diagnozy sytuacji i zjawisk, które są przyczyną trudnego położenia rodzin, społeczności lokalnych a następnie analizowanie możliwości wsparcia i pomocy w celu zaspokojenia potrzeb,
- organizacja pomocy dla osób i rodzin kwalifikujących się do jej udzielania oraz przyznawanie świadczeń w różnej formie, w ramach możliwości i posiadanych środków,
- współpraca z organizacjami, innymi jednostkami w celu realizacji zadań, porad, informacji i pomocy w zakresie rozwiązywania trudnych spraw życiowych, osobom, które dzięki wsparciu pracownika socjalnego będą zdolne do samodzielnego rozwiązania problemu będącego przyczyną trudnej sytuacji życiowej,
- inspirowanie nowych form pomocy osobom i rodzinom mającym trudną sytuację życiową,

- udzielanie informacji o przysługujących świadczeniach i innych formach pomocy, pomoc w załatwianiu spraw urzędowych, udzielanie wskazówek na temat miejsc, gdzie można uzyskać pomoc w danym zakresie. Pracownicy MOPS podnoszą swoje kwalifikacje zawodowe poprzez specjalizację, studia uzupełniające magisterskie, oraz uczestnicząc w szkoleniach, kursach, konferencjach. Poza przedstawionymi formami MOPS podejmuje działania o charakterze środowiskowym. Wśród nich jest projekt systemowy „BUDZIK”.

W ramach działalności Zespołu interdyscyplinarnego realizowane są zadania:

1) *Udzielanie profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy oraz oddziaływania na sprawców przemocy.*

W ramach zadania na terenie Gminy Miasto Ozorków wszczęto procedurę w stosunku do 25 rodzin oraz udzielono pomocy finansowej i rzeczowej osobom dotkniętym przemocą w rodzinie. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ozorkowie udzielił rodzinom:

- pomocy finansowej tj. zasiłki okresowe, zasiłki celowe, zasiłki stałe, świadczenia pieniężne z programu „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania”;
- pomocy rzeczowej: bony na gorący posiłek, opłacanie wyżywienia w placówkach oświatowych dla dzieci, paczki żywnościowe z programu „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania”
- wsparcia oraz pomocy doradczej, prawnej, psychologicznej, medycznej, rodzinnej i socjalnej rodzinom dotkniętym przemocą:

Z pomocy MOPS skorzystało 41 rodzin (dane liczbowe pochodzą z lat 2010 – 2012 i dotyczą rodzin objętych wsparciem w 2012 roku) powyższa pomoc polegała na:

- udziale w projekcie „Budzik” współfinansowanym ze środków UE w ramach EFS;
- diagnozowaniu sytuacji i potrzeb osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie;
- udzielaniu kompleksowych informacji o możliwościach uzyskania pomocy (prawnej, psychologicznej, socjalnej, pedagogicznej) oraz formach pomocy dzieciom doznającym przemocy w rodzinie;
- prowadzeniu rozmów z osobami wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie (programy, działania korekcyjno- edukacyjne);
- pracy socjalnej;
- kierowaniu wniosków do Sądu Rejonowego w Zgierzu, Prokuratury Rejonowej w Zgierzu,
- kierowanie ofiar przemocy do Punktu Konsultacyjnego dla Ofiar Przemocy w Rodzinie,
- kierowanie dzieci do Świetlicy Terapeutycznej.

2) *Realizacja programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie (Realizacja systemu Niebieskiej Karty)*

Zadanie realizowane jest po przez:

- kierowanie ofiar przemocy do Punktu Konsultacyjnego dla Ofiar Przemocy w Rodzinie – 25 osób (Zespół Interdyscyplinarny na bieżąco oraz na bieżąco we współpracy z MKRPA
- współpraca z instytucjami prowadzącymi ośrodki wsparcia (ZI, MOPS na bieżąco)
- praca socjalna z osobami doznającymi przemocy:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej udziela pomocy:

- w ramach prac grup roboczych rozmowy z osobami wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie: leczenie, informacje, terapia, program PCPR w Zgierzu (MOPS przekazał do PCPR listę osób – sprawców przemocy w rodzinie)
- kierowanie wniosków o zastosowanie leczenia odwykowego do MKRPA w Ozorkowie
- współpraca z Komisariatem Policji, Sądem Rejonowym w Zgierzu i Prokuraturą Rejonową w Zgierzu, placówkami oświatowymi.

3) *Prowadzenie działalności profilaktycznej i edukacyjnej na temat przemocy*

Zadanie jest realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Miejski Ośrodek Kultury, Szkołę Podstawową Nr 5 z Oddziałami Integracyjnymi, Szkołę Podstawową Nr 4 z Oddziałami Integracyjnymi, Gimnazjum Nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi, Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną.

4) *Podnoszenie poziomu świadomości i wrażliwości społecznej na zjawisko przemocy w rodzinie*

W ramach zadania udzielono informacji o instytucjach działających na rzecz osób dotkniętych przemocą, rozpowszechnianie ulotek, informatorów oraz zorganizowano 2 szkolenia dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych. Przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Ozorkowie działa świetlica terapeutyczna.

Zadanie realizowane jest również w *Świetlicy terapeutycznej* mającą siedzibę w Gimnazjum nr 1 z OI, która organizuje czas wolny, prowadzi zajęcia socjoterapeutyczne, zajęcia na basenie, oraz wyjazdy w okresie letnim. W Świetlicy terapeutycznej realizuje się działania profilaktyczno-edukacyjnych tj. odrabianie lekcji, wyrównywanie zaległości w nauce, zajęcia profilaktyczne dotyczące problematyki nadużywania alkoholu i narkotyków.

Obecnie w *Świetlicy terapeutycznej* w prowadzonym dzienniku zajęć i obecności zapisanych jest 50 osób. Codziennie w placówce przebywa średnio od 20 do 25 dzieci.

Ilościowy rozkład dzieci ze względu na szkoły do których uczęszczają przedstawia się następująco:

- 18 uczniów Gimnazjum
- 28 uczniów SP NR 5
- 3 uczniów SP NR 4
- 1 uczeń Zespołu Szkół Zawodowych.

Świetlica terapeutyczna prowadzi dożywianie dzieci w czasie ferii zimowych, organizuje paczki świąteczne dla 50 wychowanków, w miarę potrzeb i możliwości udziela pomocy rzeczowej (tj. odzież, przybory szkolne).

W 2012 roku z pomocy psychologiczno-pedagogicznej **Punktu konsultacyjnego dla Ofiar Przemocy w rodzinie** skorzystało 45 osób, w tym:

- dwie rodziny uczestniczą w terapii rodzinnej (nadal kontynuowanej);
- 6 osób skorzystało z jednorazowej- dwukrotnej wizyty;
- pozostałe osoby korzystały kilkakrotnie z konsultacji.

W ramach zdania Punkt Konsultacyjny dla Ofiar Przemocy w rodzinie udzielił pomocy w formie:

- rozmowa indywidualna, informacyjno-edukacyjna – 6 osób,
- rozmowy indywidualne o charakterze wspierającym – 34 osoby,
- pomoc psychologiczna dla sprawcy przemocy – 1 osoba,
- terapia rodzinna prowadzona w przypadku 2 rodzin (4 osoby),
- przygotowanie stosownych dokumentów i pism urzędowych adekwatnych do zgłaszanego problemu – 11 osób.

Praca w punkcie dotyczy przede wszystkim:

- całościowe rozpoznanie problemu zgłaszanego przez klienta,
- udzielania wsparcia emocjonalnego wzmacniającego funkcjonowanie emocjonalno – społecznie osób z różnego rodzaju trudnościami życiowymi,
- pomocy w odbudowaniu własnej wartości, ułożenia sobie relacji z innymi ludźmi, wzmocnienia wiary, że zmiana życia jest możliwa,
- pomocy w poradzeniu sobie z tzw. wyuczoną bezradnością, częstą bardzo w przypadku ofiar przemocy domowej,
- porady z zakresu umiejętności wychowawczych, postaw rodzicielskich (coraz częściej),

- pomocy w radzeniu sobie z napięciem, lękiem, stresem,
- pomocy w przygotowywaniu pism urzędowych (pozwoly o zasądzenie alimentów, ich podwyższenie, udzielania w imieniu petenta odpowiedzi pisemnych adresowanych do różnych instytucji,
- przygotowywania pism urzędowych w szczególności na Komisję do spraw Orzekania Stopnia Niepełnosprawności, Komisję do spraw lokalowych, Burmistrza Miasta Ozorków,
- podejmowania działań edukacyjno – informacyjnych,
- kierowania zgłaszających się osób do właściwych instytucji, adekwatne do przedstawionych problemów (np. Poradnia Leczenia Uzależnień, lekarze różnych specjalności Fundacje , Stowarzyszenia),
- motywowania zarówno osób uzależnionych, jak i współuzależnionych do podjęcia psychoterapii w zakładach leczenia odwykowego, kierowanie tych osób do leczenia specjalistycznego,
- motywowanie do podjęcia lub kontynuowania leczenia psychiatrycznego.

Najczęściej zgłaszane problemy to :

- konflikty w rodzinie o różnym podłożu,
- nękanie i przemoc fizyczna ,werbalna psychiczna (w przedziale wiekowym 30- 50 lat dominował problem przemocy domowej. Kobiety, które zgłaszały się do punktu były głównie ofiarami przemocy werbalnej, emocjonalnej, rzadziej fizycznej doznawanej ze strony swych mężów lub partnerów. Stosowano wobec nich także szantaż emocjonalny, ekonomiczny, nękanie i przemoc fizyczną, werbalną psychiczną. Pojawił się również problem przemocy domowej stosowanej wobec osoby starszej),
- problemy z nadużywaniem alkoholu w rodzinie,
- trudności wychowawcze z dziećmi, najczęściej dotyczące dzieci w okresie dojrzewania,
- braki w umiejętnościach wychowawczych rodziców,
- problemy zdrowia psychicznego,
- trudności materialne,
- problemy mieszkaniowe,
- problemy związane z nadużywaniem alkoholu.

Wnioski końcowe:

- konieczne jest podjęcie działań naprawczych zmierzających do przywrócenia prawidłowego funkcjonowania rodziny w środowisku,
- należy zapewnić opiekę i wychowanie dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodziców, wobec których sąd orzekł umieszczenie w placówce opiekuńczo-wychowawczej, w rodzinnych formach opieki zastępczej,
- objęcie rodzin zastępczej oraz usamodzielniających się wychowanków specjalistycznym wsparciem.

VII. Analiza SWOT zasobów gminy miasta Ozorków niezbędnych podczas realizacji programu

Uwarunkowania wewnętrzne	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> - spójny system administracyjny oparty na efektywnej komunikacji między instytucjami użyteczności publicznej, -duże doświadczenie w zakresie współpracy między instytucjami publicznymi i organizacjami pozarządowymi, -zaplecze w postaci oferty kulturalno-oświatowej miasta, -zaplecze w postaci oferty terapeutyczno-medycznej (Poradnia Zdrowia 	<ul style="list-style-type: none"> -wysoki poziom bezrobocia, -wysoki poziom ubóstwa, -mentalność części mieszkańców unikających podjęcia pracy i bazujących na świadczeniach socjalnych, - utrudniony dostęp do takich specjalistów jak psychiatra dziecięcy, neurolog, -brak rozwoju budownictwa w tym mieszkań socjalnych, -wzrost liczby osób uzależnionych od

<p>Psychicznego, Poradnia Uzależnień, itp.), -aktywność organizacji pozarządowych inicjujących i realizujących zadania edukacyjne, sportowe, kulturalne, integracyjne, wspierające -doświadczenie w pozyskiwaniu środków finansowych i realizacji projektów unijnych, -wzrost poziomu wykształcenia wśród ludzi młodych, -wzrost zainteresowania mieszkańców działaniami społecznymi – rozwój wolontariatu, -baza instytucji wspierających rodzinę na terenie gminy; MOPS, placówki edukacyjne na różnych poziomach, policja, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, organizacje pozarządowe, -funkcjonowanie zespołu interdyscyplinarnego, - punkt konsultacyjny dla rodzin, -pracownicy socjalni i ich doskonała znajomość potrzeb i oczekiwań klientów MOPS, -efektywna współpraca między pracownikami MOPS, kuratorem , pedagogami, dzielnicowymi i innymi specjalistami, -aktywne media promujące działania na rzecz wsparcia rodzin, poruszające sprawy dotyczące dysfunkcyjności rodziny, - duży wzrost zaufania do pracowników instytucji zajmujących się szeroko rozumiana opieka społeczną,</p>	<p>alkoholu, -brak odpowiednich środków finansowych w aktywach gminy pozwalających na uruchomienie dodatkowych form wsparcia mieszkańców i ich rodzin, -nasilająca się przemoc domowa często połączona z alkoholizmem, -trudności w rozpoznaniu skali poszczególnych problemów społecznych, -niewykorzystanie potencjału osób starszych w środowisku lokalnym, -wzrost liczby zadań zleconych samorządom gminnym.</p>
---	--

Uwarunkowania zewnętrzne

Szanse	Zagrożenia
<p>-uruchomienie funkcji asystenta rodzinnego, -podnoszenie kwalifikacji przez pracowników socjalnych, policjantów, pracowników oświaty, - wyrównywanie szans edukacyjnych na wszystkich etapach kształcenia, - uruchamianie programów mających za zadanie szeroko rozumianą edukację społeczną mieszkańców gminy, -wzrost świadomości na temat przemocy w rodzinie, mechanizmów uzależnień, wychowywania dzieci, pomocy, -wzmocnienie współpracy między instytucjami wspierającymi dziecko i rodzinę,</p>	<p>-rozszerzenie się fali zachowań i postaw patologicznych, -ograniczenia finansowe samorządów, uniemożliwiające uruchamianie zespołów ds. wspierania rodziny, -opór osób MOPS do podjęcia zmian mentalnych, -ograniczenia finansowe uniemożliwiające podnoszenie kwalifikacji przez osoby związane ze wspieraniem rodziny, -rosnąca liczba osób z kumulacją dysfunkcji społecznych, -stereotypowe myślenie i działanie, -duży odsetek osób utrzymujących się ze źródeł niezarobkowych.</p>

<p>- plan utworzenia zespołu d.s wspierania rodziny, zrzeszającego pracowników z opieki społecznej, kuratora społecznego, pracownika socjalnego itp. mających na celu planowanie działań w stosunku do rodzin zagrożonych umieszczeniem dzieci w rodzinach zastępczych lub placówkach, -współpraca z instytucjami opiekuńczo-wychowawczymi z terenu powiatu, -promowanie nowych rozwiązań w polityce społecznej, -dobre połączenie komunikacyjne z Łodzią rozszerzające możliwości zarobkowe. -wzrost znaczenia sportu, kultury, turystyki i rekreacji w życiu mieszkańców.</p>	
---	--

VIII. Cel główny

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej oraz profilaktyka środowiska lokalnego w zakresie promowania społecznie pożądanego modelu rodziny.

Cele szczegółowe:

1. Wspomaganie rodzin w środowisku lokalnym.

- Wsparcie rodziny w pełnieniu funkcji opiekuńczych i wychowawczych.
- Zwiększenie potencjału rozwojowego rodzin.
- Zapewnienie rodzinom bezpieczeństwa socjalnego, bytowego.

2. Poradnictwo i edukacja dla rodzin

- Możliwość uczestnictwa w poradnictwie i edukacji dla znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.

3. Zapewnienie bezpieczeństwa dziecku i rodzinie

- Zaspokajanie potrzeb zdrowotnych, społecznych.
- Przeciwdziałanie uzależnieniom oraz zjawisku przemocy w rodzinie.
- Wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa u rodzin i dzieci.

Do działań w tym zakresie należy:

1. Dostarczenie rodzinom wiedzy o prawidłowym funkcjonowaniu rodziny i jej znaczenia dla rozwoju dziecka,
2. Wspieranie, m.in. poprzez poradnictwo rodzin przeżywających trudności,
3. Udzielanie konsultacji dla osób zgłaszających problemy wychowawcze z dzieckiem,
4. Trening umiejętności życiowych.

Pomoc udzielane dziecku i rodzinie będzie obejmować:

1. Bezpośredni kontakt z rodziną i dzieckiem,
2. Mediacje i negocjacje dotyczące ich postępowania i korekty sytuacji,
3. Pomoc doraźna tj.:
  - pomoc materialna,
  - pomoc w załatwieniu spraw urzędowych, pisanie pism,
4. Pomoc długofalowa:
  - objęcie rodziny pomocą asystenta rodziny;

- objęcie dziecka opieką przez placówkę wsparcia dziennego;
- zorganizowanie indywidualnych lub grupowych zajęć terapeutycznych;
- poradnictwo dotyczące spraw związanych z prowadzeniem gospodarstwa domowego;
- organizowanie obozów terapeutycznych.

Ważne jest wspieranie rodzinnych form pieczy zastępczej. Zabranie dziecka z rodziny naturalnej może nastąpić w przypadku gdy zostaną już wyczerpane inne możliwości a jego dobro jest zagrożone. Działaniu temu winna towarzyszyć zasada zapewnienia dziecku optymalnych warunków rozwojowych, które mogą zagwarantować rodzinne formy pieczy zastępczej.

IX. Harmonogram realizacji programu

Lp.	Cel szczegółowy	Zadania	Działania	Termin realizacji	Wskaźniki	Realizatorzy/ Partnerzy
1.	Wspomaganie rodzin w środowisku lokalnym	Wsparcie rodziny w pełnieniu funkcji opiekuńczych i wychowawczych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Doskonalenie form pracy socjalnej z rodziną 2. Wprowadzenie etatu asystenta rodzinnego 3. Wspieranie rodzin przez asystenta rodzinnego lub pracownika socjalnego 4. Partycypacja w kosztach umieszczania dzieci w pieczy zastępczej 5. Organizowanie spotkań edukacyjnych dla rodziców 6. Promocja integracji prorodzinnej poprzez organizowanie imprez i akcji 7. Zintegrowanie działań na rzecz rodziny i dziecka w mieście poprzez stałą współpracę placówek oświatowo-wychowawczych, kulturalnych, jednostek pomocy społecznej, ochrony zdrowia, kuratora sądowego, policji, organizacji pozarządowych 	2013-2015 2015 2013-2015 2013-2015 2013-2015 2013-2015 2013-2015	- liczba etatów, - liczba rodzin, którym udzielono wsparcia, - liczba rodzin, którym przydzielono asystenta, - liczba osób (rodziców) biorących udział w spotkaniach edukacyjnych, - ilość imprez i akcji promocyjnych, - liczba dzieci z rodzin ubogich objętych wsparciem, - liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych,	- MOPS - Urząd Miejski - placówki oświatowe, żłobek - służba zdrowia - Policja - PCPR - Sąd Rejonowy - organizacje pozarządowe
		Zwiększenie potencjału rozwojowego rodzin	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wprowadzenie monitoringu sytuacji dziecka i matki znajdujących się w kryzysie 2. Wzmocnienie więzi rodzinnych poprzez organizowanie pikników rodzinnych, imprez integracyjnych m. in. w placówkach oświatowych 3. Upowszechnianie wśród członków rodzin dotkniętych bezrobociem ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, stażach. 4. Organizowanie prac interwencyjnych, prac społecznie użytecznych, odpracowań czynszu 	2013-2015 2013-2015 2013-2015 2013-2015	- liczba monitorowanych rodzin, - liczba rodzin objętych pracą socjalną - liczba zorganizowanych programów profilaktycznych zarówno dla dzieci jak i rodziców oraz liczba osób nimi objętych - liczba zorganizowanych pikników rodzinnych, imprez integracyjnych	- MOPS - służba zdrowia, - Urząd Miejski, - placówki oświatowe i żłobek - organizacje pozarządowe - instytucje kultury - Urząd Pracy
		Zapewnienie rodzinom bezpieczeństwa socjalnego, bytowego	<ol style="list-style-type: none"> 1. Monitorowanie warunków życia i potrzeb rodzin 2. Objęcie dożywianiem wszystkich dzieci tego wymagających na terenie placówek oświatowych 3. Udzielanie przez MOPS pomocy rodzinom 	2013-2015 2013-2015 2013-2015	- liczba osób korzystających z posiłków, - liczba wydanych paczek żywnościowych - liczba osób i rodzin objętych pomocą - liczba osób	- organizacje pozarządowe - MOPS - Urząd Miejski - placówki oświatowe, żłobek - PUP - Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

			znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej z systemu pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych 4. Organizowanie akcji charytatywnych na rzecz rodzin ubogich 5. Organizowanie paczek żywnościowych dla rodzin ubogich 6 Zapewnienie potrzeb bytowych dzieci z rodzin ubogich i wielodzietnych m.in. poprzez: organizowanie dla nich dożywiania w szkołach, przedszkolach, żłobkach; stypendia i zasiłki szkolne, dodatki mieszkaniowe, wyprawki szkolne, korzystanie z placówek kulturalnych i obiektów sportowo-rekreacyjnych	2013-2015 2013-2015 2013-2015	otrzymujących stypendia szkolne i zasiłki szkolne - liczba dzieci dożywianych, - liczba dzieci, które otrzymały ze szkoły wyprawki szkolne i podręczniki	
2.	Poradnictwo i edukacja dla rodzin	Możliwość uczestnictwa w poradnictwie i edukacji dla znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej	1. Indywidualne poradnictwo psychologiczne, prawne, doradztwo zawodowe 2. Szkolenie z zakresu poruszania się po rynku pracy 3.Szkolenia zawodowe, kursy zawodowe	2013-2015 2013 2013-2015	-liczba osób objęta kontraktem socjalnym - liczba osób biorąca udział w projekcie - liczba osób biorąca udział w szkoleniach, kursach, doradztwie zawodowym, psychologicznym i prawnym - liczba osób biorąca udział w kursach zawodowych organizowanych przez MOPS	-MOPS -PUP - placówki oświatowe - Urząd Miejski
3.	Zapewnienie bezpieczeństwa a dziecku i rodzinie	Zaspokajanie potrzeb zdrowotnych, społecznych	1. Realizowanie lub współudział placówek oświatowych w realizacji edukacyjnych programów prozdrowotnych 2. Zapewnienie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom zagrożonym kryzysem lub przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych 3.Monitorowanie sytuacji zdrowotnych dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej 4. Organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, stworzenie alternatywnej oferty edukacyjnej 5. Finansowanie kosztów szkoleń dla rodzin zastępczych, pracowników socjalnych, asystentów rodziny oraz innych specjalistów 6.Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, w rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej	2013-2015 2013-2015 2013-2015 2013-2015 2013-2015 2013-2015	- liczba rodzin objętych pomocą - liczba monitorowanych rodzin -liczba uczestników organizowanych zajęć edukacyjnych -liczba osób biorących udział w szkoleniach - liczba umieszczonych dzieci w placówkach,	- MOPS -służba zdrowia - placówki oświatowe - Policja i dzielnicowi - Kuratorzy - PCPR - Urząd Miejski
		Przeciwdziałanie uzależnieniom oraz	1.Opracowanie i realizowanie w placówkach oświatowych	2013-2015	- liczba osób objęta działaniem zespołu	- MOPS - Policja

- ograniczenie zagrożenia zabierania dzieci z rodzin naturalnych;
- poprawa bezpieczeństwa rodziny i dziecka;
- wzmocnienie systemu opieki nad dzieckiem i rodziną w gminie miasto Ozorków;
- wypracowanie efektywnych procedur związanych z postępowaniem z rodziną w kryzysie;
- pogłębienie współpracy między instytucjami odpowiedzialnymi za szeroko rozumianą pomoc i wsparcie społeczne na terenie gminy miasto Ozorków;
- zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych, socjalnych i społecznych rodzin zagrożonych kryzysem;
- uruchomienie funkcji asystenta rodzinnego;
- stworzenie form wymiany doświadczeń między instytucjami w pracy z rodziną w kryzysie.

Nadzór nad realizacją Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2013-2015 sprawuje Burmistrz Miasta Ozorkowa, który podejmuje niezbędne działania zmierzające do osiągnięcia celów wyznaczonych w programie.

Koordinator Programu:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ozorkowie.

XI. Zasady finansowania programu

Środki na realizację Programu mogą pochodzić z:

1. budżetu Gminy Miasto Ozorków,
2. dotacji z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych,
3. dotacji z budżetu państwa na realizację zadań zleconych,
4. programów rządowych z zakresu wspierania rodziny,
5. dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej (Europejski Fundusz Społeczny, Program Operacyjny Kapitał Ludzki).

W roku budżetowym 2013 (w planie) na realizację Programu zabezpieczone zostały środki w wysokości 35 355,00 zł. Wysokość środków na pozostałe lata funkcjonowania Programu będzie uchwalona corocznie przez Radę Miejską w Ozorkowie.

X. Monitoring, Ewaluacja

Prowadzenie ewaluacji i monitoringu realizacji Programu służyć będzie ocenie podejmowanych działań w oparciu o analizę założonych wskaźników, określając stopień realizacji celów programu. Monitoring będzie prowadzony w sposób ciągły przez Zespół ds. Pomocy Rodzinie w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Ozorkowie. Zespół będzie zbierał informacje do 15 stycznia każdego roku od podmiotów zaangażowanych w realizację programu, które dostarczą podstaw do planowania działań profilaktycznych na lata następne oraz do oceny ich skuteczności. Do oceny stopnia wdrożenia działań wyznaczonych w ramach poszczególnych celów szczegółowych zostaną wykorzystane przedstawione w harmonogramie realizacji Programu wskaźniki monitoringowe.

Roczne sprawozdanie z realizacji Programu przygotowuje i składa Burmistrzowi Miasta Ozorków Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ozorkowie w terminie do dnia 31 stycznia każdego roku za rok ubiegły.

W terminie do dnia 31 marca każdego roku Burmistrz Miasta Ozorków składa Radzie Miejskiej w Ozorkowie roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.